REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 00104-238/2018/6
Datum: 25. 10. 2018

Odgovor na poslansko vprašanje Zvonka Černača v zvezi s številnimi sodnimi spori oziroma postopki z Republiko Hrvaško

Poslanec Zvonko Černač je na Vlado Republike Slovenije naslovil vprašanje v zvezi s številnimi sodnimi spori oz. postopki z Republiko Hrvaško.

Poslanec Černač izpostavlja vprašanja števila sodnih in ostalih postopkov (arbitraže) med državama, v kateri fazi so, kakšni so stroški in kakšna je uspešnost držav v teh postopkih. Poslanec izrecno sprašuje o stroških arbitražnega postopka o meji ter o podrobnostih postopka proti Republiki Hrvaški po 259. členu Pogodbe o delovanju EU. Zanima ga tudi, kakšne so bile finančne posledice postopka glede nedobavljene električne energije iz Nuklearne elektrarne Krško (NEK) v obdobju od 1. 7. 2002 do 19. 4. 2003 ter kolikšni so plačani zneski in ocenjeni stroški iz naslova terjatev do NLB in LB.

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

1. Postopki med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško

Republika Slovenija in Republika Hrvaška sta bili doslej stranki v treh postopkih pred mednarodnimi sodnimi in arbitražnimi telesi:

- arbitraža o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, zaključena z objavo končne razsodbe 29. 6. 2017;

- postopek po 259. členu Pogodbe o delovanju EU zoper Hrvaško zaradi kršitev prava EU (kot posledice zavračanja implementacije arbitražne razsodbe): tožba pred Sodiščem Evropske unije je bila po predhodni razpravi v OZP in sklepu vlade vložena 13. 7. 2018;

- meddržavna tožba zaradi kršitev pravic iz Evropske konvencije o človekovih pravicah zaradi onemogočanja Ljubljanski banki, da pred hrvaškimi izvršilnimi in sodnimi oblastmi izterja svoje terjatve do hrvaških podjetij, vložena na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu 15. 9. 2016.

V nadaljevanju posredujemo podrobnejše informacije o navedenih postopkih:

Arbitraža o meji med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško

Vlada Republike Slovenije je Državni zbor o stroških, ki so nastali v zvezi z arbitražnim postopkom o meji med Slovenijo in Hrvaško redno obveščala. Zadnje poročilo o delu Projektne enote za arbitražni sporazum in mejo s Hrvaško (št. Udis 003-02/16-0002/23), katerega del je bilo tudi finančno poročilo, je OZP prejel dne 2. 8. 2017.

Med letoma 2012 in 2015 je Republika Slovenija Stalnemu arbitražnemu sodišču, ki je opravljalo naloge tajništva arbitražnega sodišča, plačala predujem za stroške dela sodišča v višini 850.000,00 EUR (enak znesek je plačala tudi Republika Hrvaška).

V delni razsodbi z dne 30. 6. 2016 je sodišče odločilo, da "si sodišče pridržuje odločitev glede končne dodelitve stroškov v tem postopku do končne razsodbe, vendar meni, da je zaenkrat primerno, da Slovenija krije predujem, potreben za kritje stroškov, ki bodo nastali zaradi podaljšanja postopka, ki presegajo prvotno predvideni časovni razpored." V skladu s to odločitvijo je sodišče Republiki Sloveniji v pismu z dne 27. 9. 2016 naložilo plačilo dodatnega predujma v višini 800.000,00 EUR. Republika Slovenija je ta znesek Stalnemu arbitražnemu sodišču nakazala dne 23. 11. 2016. 20. 11. 2017 pa je Republiko Slovenijo obvestilo o dokončnih stroških postopka ter ji v proračun vrnilo 9.015,83 EUR.

Skupno je bilo za potrebe arbitražnega postopka porabljenih 6.876.198,94 EUR.

V končni razsodbi z dne 29. 6. 2017 je arbitražno sodišče odločilo (VII. Poglavje, odstavka 1143 in 1144), da je "arbitražno sodišče seznanjeno s sedmim odstavkom 6. člena arbitražnega sporazuma, po katerem se „stroški arbitražnega sodišča med pogodbenicama razdelijo enakomerno“. Sodišče ugotavlja, da nobena od strank ni zahtevala, naj kakorkoli drugače odloči glede stroškov, niti mu ni predložila nobenih zahtevkov glede stroškov. Glede na to odloči, da stroške arbitražnega sodišča in sodnega tajništva nosita obe stranki v enakem deležu."

Postopek po 259. členu Pogodbe o delovanju Evropske unije

Za zastopanje v postopku po tožbi iz 259. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije proti Republiki Hrvaški je vlada 10. 5. 2018 pooblastila dr. Majo Menard (odvetniška pisarna Menard). Dr. Maja Menard je za svoje delo v okviru priprave tožbe do sedaj izstavila tri račune, ki v skupnem znesku znašajo 58.153,32 EUR.

Za pomoč pri zastopanju v postopku je Ministrstvo za zunanje zadeve pritegnilo tudi mednarodno priznane odvetnike in strokovnjake za pravo EU iz odvetniške družbe Sygna Partners iz Pariza, ki so do sedaj izstavili dva računa v skupnem znesku 142.483,63 EUR.

Trajanje postopka pred Sodiščem Evropske unije je težko napovedati, okvirno pa naj bi se postopek zaključil v dveh letih. Višine sredstev, ki bodo potrebna za namen postopka pred Sodiščem Evropske unije, v tem trenutku ni mogoče točno oceniti.

Meddržavna tožba pred ESČP proti Hrvaški glede terjatev Ljubljanske banke do hrvaških podjetij

Republika Slovenija je proti Republiki Hrvaški dne 15. 9. 2016 na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu vložila meddržavno tožbo zaradi kršitev pravic iz Evropske konvencije o človekovih pravicah zaradi onemogočanja Ljubljanski banki, da pred hrvaškimi izvršilnimi in sodnimi oblastmi izterja svoje terjatve do hrvaških podjetij. Ta postopek še ni končan, trenutno je v fazi preizkusa dopustnosti meddržavne tožbe. Stroški v zvezi s postopkom meddržavne tožbe so doslej znašali 720.000,00 EUR.

2. Ostali postopki

V poslanskem vprašanju so omenjeni tudi postopki, ki niso bili postopki med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško. Konkretno poslanec Černač izpostavlja terjatve do NLB oz. LB in arbitražni postopek pri Mednarodnem centru za reševanje investicijskih sporov (ICSID) v Washingtonu zaradi nedobavljene električne energije iz JEK v obdobju od 1. 7. 2002 do 19. 4. 2003, zaključen z objavo končne razsodbe 17. 12. 2015.

Terjatve do NLB oz. LB

V zvezi z vprašanjem o znesku, ki je bil doslej plačan subjektom iz naslova terjatev do NLB oziroma LB, Vlada Republike Slovenije pojasnjuje, da je Republika Slovenija na podlagi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Ališić in drugi zoper Bosno in Hercegovino, Hrvaško, Srbijo, Slovenijo in Makedonijo z dne 16. 7. 2014 sprejela Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 (v nadaljevanju:

ZNISESČP), ki je začel veljati 4. 7. 2015. V skladu z ZNISESČP Republika Slovenija prevzame izpolnitev obveznosti Ljubljanske banke Glavne podružnice Zagreb in Glavne podružnice Sarajevo iz naslova starih deviznih vlog do varčevalcev teh dveh podružnic. Na podlagi odločitev Sklada Republike Slovenije za nasledstvo, javnega sklada (v nadaljevanju: Sklad), glede zahtev za verifikacijo stare devizne vloge, ki so jih po ZNISESČP vložili varčevalci omenjenih podružnic, je Sklad do 30. 9. 2018 izvedel plačila v imenu in za račun Republike Slovenije v skupni vrednosti 284,6 milijona EUR, od tega se na Glavno podružnico Zagreb nanašajo izplačila v vrednosti 158,9 mio EUR.

Glede na prejete zahteve za verifikacijo se ocenjuje, da bo Sklad na podlagi navedenega zakona iz naslova terjatev varčevalcev do Ljubljanske banke d.d. Ljubljana, Glavne podružnice Zagreb in Glavne podružnice Sarajevo predvidoma izvedel še plačila v skupni višini približno 35 milijonov EUR.

Republika Slovenija doslej ni izplačala nobenih zneskov, ki bi izhajali iz naslova terjatev posameznih subjektov do NLB.

Arbitražni postopek pred ICSID zaradi nedobavljene električne energije iz NEK v obdobju od 1. julija 2002 do 19. aprila 2003

Hrvatska elektroprivreda d.d. (HEP) je pri Mednarodnem centru za reševanje investicijskih sporov (ICSID) v Washingtonu, dne 4. 11. 2005 proti Republiki Sloveniji vložila zahtevek za arbitražni postopek za nedobavljeno električno energijo iz NEK v obdobju 1. 7. 2002 do 18. 4. 2003. V svojem zahtevku je HEP navedla, da je Republika Slovenija kršila vlagateljske pravice HEP glede na določila Pogodbe o energetski listini ter pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v NEK, njenim izkoriščanjem in razgradnjo (meddržavna pogodba). HEP je v svojem zahtevku ocenjeval, da je zaradi nepravočasne uveljavitve meddržavne pogodbe oškodovan za znesek v višini 29,6 mio EUR.

ICSID je sprejel tožbeni zahtevek HEP in aprila 2006 konstituiral pristojni tribunal za reševanje spora. Junija 2009 je tribunal sprejel odločitev o interpretaciji pogodbe in odločil, da je Republika Slovenija dolžna HEP finančno vrednost polovice električne energije, proizvedene v NEK v obdobju 1.7.2002 do 18. 4. 2003, ter da se zavrne zahtevek HEP glede odtujitve lastnine (zahtevek po Pogodbi o energetski listini).

Arbitražni postopek HEP proti Republiki Sloveniji se je zaključil z arbitražno razsodbo, ki jo je Ministrstvo za infrastrukturo prejelo 17. 12. 2015. Tribunal je izdal odločbo in jo skladno s svojimi pravili objavil tudi na spletni strani. V odločbi tribunala je navedeno, da je Republika Slovenija dolžna HEP 19.987.000,00 EUR in obresti na ta znesek od 1. 7. 2002 do datuma plačila v višini šestmesečnega EURIBOR + 2%, ki se prištevajo glavnici vsake pol leta. Slovenija mora kriti stroške HEP v višini 10.000.000,00 USD in obresti na ta znesek od dneva izdaje odločbe do datuma plačila v višini polletnega EURIBOR + 2%, ki se prištevajo glavnici vsake pol leta.

Dne 30. 12. 2015 je bilo izvedeno plačilo HEP v višini 10.006.977,00 USD in 32.779.721,41 EUR, preostanek pa na dan 22. 1. 2016, in sicer 1.130.472,90 EUR.

Za Republiko Slovenijo so v omenjenem postopku nastali stroški v višini 8.487.339,69 EUR, ki so bili sproti poravnani.